

Vzdělávací kurz Podpora čtenářské gramotnosti na 1. stupni ZŠ (2. část)

Masarykova ZŠ Plzeň

11. 12. 2017 (8 hodin)

V rámci KA5 (Podpora pedagogů při práci s heterogenní skupinou) se 11. 12. 2017 na partnerské Masarykově ZŠ v Plzni uskutečnila druhá část vzdělávacího kurzu Podpora čtenářské gramotnosti na 1. stupni ZŠ. Seminář proběhl v osmihodinovém bloku a účastníkům byly také nabídnuty individuální konzultace dle potřeb pedagogů.

Obsahem druhého setkání byla následující témata: čtení s porozuměním (předpoklady, typy čtenářů, rozvoj schopností, které jsou předpokladem pro rozvoj čtení s porozuměním), schopnost koncentrace (metodická práce s neklidným žákem), využití a rozvoj sluchové paměti (říkadla, písňe, rytmus, zvukomalebná slova, hlásky, slabiky, slova, spojení slov, věty), využití poslechu s následnou reprodukcí (informace ze života, splnění pokynů). Dále byl kladen důraz na využití a rozvoj zrakové paměti (obrázky k textu, orientace v textu), řeči a slovní zásoby žáka (kontext, rozvoj slovní zásoby, význam slov, antonyma, synonyma, hyperonyma, fonologická manipulace), hry na rozvoj slovní zásoby (pantomimické hry, vyprávění dle obrázkové osnovy). Nebyla opomenuta metodika práce s analýzou životní zkušenosti žáka (pořadí pokynů, přiřazování vět a obrázků, významová souvislost slov a vět, pořadí vět, argumentace), s aktivním vnímáním přečteného (předvídání obsahu textu), jednoduché metody a techniky práce s literárním textem (zařazení do kontextu, předvídání, komentování, rekapitulace příběhu, vysvětlení významu slov a vět, vysvětlení původu vlastních jmen, ozvučení textu, kresba k textu, tvorba názvu příběhu, dokončení příběhu). Byly představeny, prakticky vyzkoušeny a reflektovány pokročilé metody a techniky práce s literárním textem (doplňování textu, parafráze/napodobení textu, rekonstrukce textu, rekonstrukce příběhu, vyprávění z pozice jiné osoby, kondenzace/redukce obsahu, tvorba osnovy, komparace textů, nadbytečná/nesprávná slova, zasazení postavy do příběhu, přesazení postavy), využita byla také analýza materiálů pro rozvoj čtení s porozuměním (poslech a analýza ukázek čtení konkrétních dětí).

Na základě dotazů účastníků pak byla v rámci společné diskuse s lektorkou vysvětlena analýza čtení komiksových časopisů, možnosti rozvoje předpokladů k recitaci dětí, možnosti práce s divadelním představením, analýza předčítání knih a krátkých textů, problematika porozumění textu slovní úlohy. Účastníci se dále zajímali o využití způsobů ozvučení čteného textu a aktivního zapojení žáků, využití rekonstrukce příběhu k motivaci žáků.

Vzdělávací akce se účastnilo celkem 8 pedagogů (učitelé, koordinátoři inkluze, školní asistenti) z Masarykovy ZŠ v Plzni a ze ZŠ Blížejev. Kurz lektorovala PhDr. Jaroslava Nováková, Ph.D. z katedry českého jazyka FPE ZČU v Plzni. Realizovanou vzdělávací akci ohodnotili účastníci prostřednictvím závěrečné reflexe (dotazníků). Všichni zúčastnění shledali druhou část vzdělávacího kurzu jako

přínosnou pro svůj profesní i osobnostní rozvoj. Velmi pozitivně hodnotili respondenti především praktické zaměření setkání, ocenili inspirativní nápady, zajímavé techniky a metodické pokyny pro práci s různými skupinami žáků dle jejich čtenářské úrovně, uvítali i možnost rozboru a následné konzultace konkrétních čtenářských problémů, s nimiž se jako učitelé setkávají ve své praxi a rady (doporučení), jak efektivně při práci s žáky postupovat. Po obsahové, metodické i organizační stránce byl kurz hodnocen jako velmi zdařilý bez zásadních připomínek nebo návrhů ke zlepšení.

